Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (stora avdelningen)

den 1 augusti 2025*

”Begäran om förhandsavgörande – Asylpolitik – Direktiv 2013/32/EU – Gemensamma förfaranden för att bevilja och återkalla internationellt skydd – Artiklarna 36 och 37 – Begreppet säkert ursprungsland – Fastställande genom en lagstiftningsakt– Bilaga I – Kriterier – Artikel 46 – Rätt till ett effektivt rättsmedel – Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna – Artikel 47 – Domstolsprövning av en medlemsstats fastställande av ett tredjeland som säkert ursprungsland – Offentliggörande av de informationskällor som legat till grund för detta beslut”

I de förenade målen C-758/24 [Alace][i] och C-759/24 [Canpelli] [i],

angående två beslut att begära förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, från Tribunale ordinario di Roma (Förstainstansdomstolen i Rom, Italien), av den 31 oktober 2024 respektive den 4 november 2024 som inkom till domstolen den 4 november 2024 respektive den 5 november 2024, i målen

LC (C-758/24),

CP (C-759/24)

mot

Commissione Territoriale per il riconoscimento della Protezione Internazionale di Roma – sezione procedure alla frontiera II

meddelar

DOMSTOLEN (stora avdelningen)

sammansatt av ordföranden K. Lenaerts, vice ordföranden T. von Danwitz, avdelningsordförandena K. Jürimäe (referent), I. Jarukaitis, M.L. Arastey Sahún, A. Kumin, N. Jääskinen, D. Gratsias och M. Gavalec samt domarna I. Ziemele, J. Passer, Z. Csehi, O. Spineanu-Matei, B. Smulders och M. Condinanzi,

generaladvokat: J. Richard de la Tour,

justitiesekreterare: handläggaren C. Di Bella,

* Rättegångsspråk: italienska.

[i] Förevarande mål har getts fiktiva namn. Dessa namn är inte något av rättegångsdeltagarnas verkliga namn.

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 25 februari 2025,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

– LC, genom S. Angilletta, avvocatessa,

– CP, genom D. Belluccio och S. Greco, avvocati,

– Italiens regering, genom S. Fiorentino, i egenskap av ombud, biträdd av L. D'Ascia, E. Feola och I. Massarelli, avvocati dello Stato,

– Bulgariens regering, genom S.O. Ruseva och T.S. Tsingileva, båda i egenskap av ombud,

– Tjeckiens regering, genom A. Edelmannová, M. Smolek och J. Vláčil, samtliga i egenskap av ombud,

– Tysklands regering, genom J. Möller och R. Kanitz, båda i egenskap av ombud,

– Greklands regering, genom T. Papadopoulou, i egenskap av ombud,

– Frankrikes regering, genom B. Dourthe, O. Duprat-Mazaré och B. Fodda, samtliga i egenskap av ombud,

– Cyperns regering, genom I. Neophytou och E. Symeonidou, båda i egenskap av ombud,

– Lettlands regering, genom J. Davidoviča och S. Zellis, båda i egenskap av ombud,

– Litauens regering, genom K. Dieninis, i egenskap av ombud,

– Ungerns regering, genom M.Z. Fehér och R. Kissné Berta, båda i egenskap av ombud,

– Maltas regering, genom A. Buhagiar, i egenskap av ombud,

– Nederländernas regering, genom M.K. Bulterman och A. Hanje, båda i egenskap av ombud,

– Österrikes regering, genom A. Posch, J. Schmoll och P. Thalmann, samtliga i egenskap av ombud,

– Polens regering, genom B. Majczyna och D. Lutostańska, båda i egenskap av ombud,

– Slovakiens regering, genom E.V. Larišová, i egenskap av ombud,

– Finlands regering, genom H. Leppo och M. Pere, båda i egenskap av ombud,

– Sveriges regering, genom F.-L. Göransson och J. Olsson, båda i egenskap av ombud,

– Europeiska kommissionen, av A. Azéma, M. Debieuvre och F. Tomat, samtliga i egenskap av ombud,

och efter att den 10 april 2025 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Respektive begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artiklarna 36–38 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/32/EU av den 26 juni 2013 om gemensamma förfaranden för att bevilja och återkalla internationellt skydd (EUT L 180, 2013, s. 60), jämförda med skälen 42, 46 och 48 samt bilaga I till detta direktiv och tolkade mot bakgrund av artikel 47 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (nedan kallad stadgan) samt artiklarna 6 och 13 i Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, som undertecknades i Rom den 4 november 1950 (nedan kallad Europakonventionen).

2 Respektive begäran har framställts i mål mellan, å ena sidan, LC respektive CP, medborgare i Folkrepubliken Bangladesh, och, å andra sidan, Commissione territoriale per il riconoscimento della protezione internazionale di Roma – sezione procedure alla frontiera II (Roms territoriella kommission för erkännande av internationellt skydd – avdelningen för gränsförfaranden II, Italien). Målen rör lagenligheten av de beslut genom vilka myndigheten, efter påskyndade gränsförfaranden, avslog LC:s och CP:s ansökningar om internationellt skydd som uppenbart ogrundade.

Tillämpliga bestämmelser

Unionsrätt

Direktiv 2013/32

3 I skälen 18, 20, 40, 42, 46 och 48 i direktiv 2013/32 anges följande:

”(18) Det ligger i såväl medlemsstaternas som de som ansöker om internationellt skydds intresse att beslut om ansökningar om internationellt skydd fattas så fort som möjligt, dock utan åsidosättande av kraven på att en adekvat och fullständig prövning utförs.

…

(20) Under klart angivna omständigheter där det är sannolikt att en ansökan är ogrundad eller där det föreligger allvarlig oro för den nationella säkerheten eller den allmänna ordningen bör medlemsstaterna kunna påskynda prövningen, särskilt genom att införa kortare men rimliga tidsfrister för vissa steg i förfarandet, utan att det påverkar en adekvat och fullständig prövning eller sökandens faktiska tillgång till de grundläggande principer och garantier som föreskrivs i detta direktiv.

…

(40) En nyckelfråga när det gäller att bedöma om en ansökan om internationellt skydd är välgrundad är sökandens säkerhet i det egna ursprungslandet. Om ett tredjeland kan anses vara ett säkert ursprungsland bör medlemsstaterna kunna fastställa dess säkerhet och förutsätta att det är säkert för en särskild sökande, såvida han eller hon inte lägger fram motbevis.

…

(42) Fastställande av ett tredjeland som säkert ursprungsland med avseende på tillämpningen av detta direktiv garanterar inte någon absolut säkerhet för medborgare i dessa länder. Det ligger i sakens natur att vid den bedömning som ligger till grund för detta fastställande kan hänsyn tas endast till de allmänna civila, rättsliga och politiska förhållandena i landet samt till huruvida aktörer som utövar förföljelse, tortyr eller omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning, i praktiken åläggs sanktioner om de befinns skyldiga i det landet. Om en sökande visar att det föreligger giltiga skäl till att anse att landet inte är säkert när det gäller hans eller hennes särskilda omständigheter är det därför viktigt att fastställandet av landet som säkert inte längre kan anses vara relevant för honom eller henne.

…

(46) De medlemsstater som tillämpar begreppet säkert land från fall till fall eller betecknar länder som säkra genom att anta förteckningar i detta syfte bör bland annat ta hänsyn till de riktlinjer och handledningar och den information om ursprungsländer och åtgärder, inbegripet rapporteringsmetoden från [Europeiska stödkontoret för asylfrågors (Easo)] avseende information om ursprungsländer, som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 439/2010 av den 19 maj 2010 om inrättande av ett europeiskt stödkontor för asylfrågor [(EUT L 132, 2010, s. 11)], samt relevanta riktlinjer från [Förenta nationernas flyktingkommissariat (UNHCR)].

…

(48) I syfte att säkerställa korrekt tillämpning av begreppen säkert land på grundval av aktuell information bör medlemsstaterna göra regelbundna översyner av situationen i dessa länder på grundval av ett urval av informationskällor, särskilt information från andra medlemsstater, stödkontoret, UNHCR, Europarådet och andra relevanta internationella organisationer. Om en medlemsstat får kännedom om en betydande förändring av människorättssituationen i ett land som det betecknat som säkert bör medlemsstaten säkerställa att en översyn av situationen genomförs så snart som möjligt och att beteckningen som säkert land ändras vid behov.”

4 Artikel 10 i direktivet har rubriken ”Krav som ställs på prövningen av asylansökningar”. I artikel 10.3 b och 10.4 föreskrivs följande:

”3. Medlemsstaterna ska se till att den beslutande myndigheten fattar sina beslut om ansökningar om internationellt skydd efter en korrekt prövning. Medlemsstaterna ska därför se till att

…

b) exakt och aktuell information erhålls från olika källor, t.ex. från stödkontoret, UNHCR och relevanta internationella människorättsorganisationer, om den allmänna situation som råder i de sökandes ursprungsländer och, vid behov, i de länder som de sökande har rest igenom, och att denna information görs tillgänglig för den personal som ansvarar för att pröva asylansökningar och fatta beslut om dessa,

…

4. De myndigheter som avses i kapitel V ska, genom den beslutande myndigheten, genom sökanden eller på annat sätt, få tillgång till den allmänna information som avses i punkt 3 b, när denna behövs för att de ska kunna utföra sitt arbete.”

5 Artikel 12 i direktivet har rubriken ”Garantier för sökande”. I artikel 12.1 d föreskrivs följande:

”Medlemsstaterna ska se till att alla sökande omfattas av följande garantier i samband med de förfaranden som föreskrivs i kapitel III:

…

d) Sökandena och i förekommande fall deras juridiska rådgivare eller andra rådgivare, i enlighet med artikel 23.1, ska ha tillgång till den information som avses i artikel 10.3 b eller den information som tillhandahålls av de experter som avses i artikel 10.3 d, om den beslutande myndigheten har tagit hänsyn till denna information när den fattar beslut om deras ansökan.

…”

6 Artikel 24 i direktivet har rubriken ”Sökande i behov av särskilda förfarandegarantier”. Den artikeln avser det stöd som ska lämnas till sådana sökande under hela asylförfarandet.

7 Artikel 31 i direktiv 2013/32 har rubriken ”Prövningsförfarande”. I artikel 31.8 b föreskrivs följande:

”Medlemsstaterna får även föreskriva att ett prövningsförfarande i enlighet med de grundläggande principerna och garantierna i kapitel II ska påskyndas och/eller genomföras vid gränsen eller i transitzoner i enlighet med artikel 43 om

…

b) sökanden kommer från ett säkert ursprungsland enligt detta direktiv, …”

8 Artikel 32 i direktivet har rubriken ”Ogrundade ansökningar”. I den artikeln föreskrivs följande:

”1. Om inte annat följer av artikel 27 får medlemsstaterna endast anse en ansökan som ogrundad om den beslutande myndigheten har konstaterat att sökanden inte har rätt till internationellt skydd enligt [Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/95/EU av den 13 december 2011 om normer för när tredjelandsmedborgare eller statslösa personer ska anses berättigade till internationellt skydd, för en enhetlig status för flyktingar eller personer som uppfyller kraven för att betecknas som subsidiärt skyddsbehövande, och för innehållet i det beviljade skyddet (EUT L 337, 2011, s. 9)].

2. Vid ogrundade ansökningar, där någon av de omständigheter som förtecknas i artikel 31.8 är tillämplig, får medlemsstaterna även anse en ansökan vara uppenbart ogrundad, om den definieras på detta sätt i nationell lagstiftning.”

9 Artikel 36 i direktiv 2013/32 har rubriken ”Begreppet säkert ursprungsland”. I den artikeln föreskrivs följande:

”1. Om det fastställs att ett tredjeland är ett säkert ursprungsland enligt detta direktiv kan landet, efter en enskild prövning av ansökan, betraktas som ett säkert ursprungsland för en enskild sökande endast om

a) han eller hon är medborgare i det landet eller

b) han eller hon är en statslös person som tidigare hade sitt hemvist i det landet,

och han eller hon inte har lagt fram några allvarliga skäl för att landet inte ska anses som ett säkert ursprungsland med hänsyn till hans eller hennes särskilda omständigheter och i fråga om hans eller hennes rätt att betraktas som en person som beviljats internationellt skydd i enlighet med direktiv [2011/95].

2. Medlemsstaterna ska i den nationella lagstiftningen fastställa närmare regler och föreskrifter för tillämpningen av begreppet säkert ursprungsland.”

10 Artikel 37 i direktiv 2013/32 har rubriken ”Nationellt fastställande av tredjeländer som säkra ursprungsländer”. I den artikeln föreskrivs följande:

”1. Medlemsstaterna får behålla eller införa lagstiftning som, i enlighet med bilaga I, gör det möjligt att på nationell nivå fastställa säkra ursprungsländer i samband med prövning av ansökningar om internationellt skydd.

2. Medlemsstaterna ska regelbundet se över situationen i tredjeländer som fastställts som säkra ursprungsländer i enlighet med denna artikel.

3. Bedömningen av huruvida ett land är ett säkert ursprungsland i enlighet med denna artikel ska grunda sig på ett urval av informationskällor, särskilt information från andra medlemsstater, stödkontoret, UNHCR, Europarådet och andra berörda internationella organisationer.

4. Medlemsstaterna ska underrätta kommissionen om de länder som betraktas som säkra ursprungsländer i enlighet med denna artikel.”

11 Artikel 38 i direktivet avser begreppet säkert tredjeland.

12 Artikel 43 i direktivet har rubriken ”Gränsförfaranden”. I artikel 43.1 föreskrivs följande:

”Medlemsstaterna får föreskriva förfaranden, i enlighet med de grundläggande principerna och garantierna i kapitel II, för att vid medlemsstatens gräns eller i transitzoner besluta om

…

b) innehållet i en ansökan i ett förfarande enligt artikel 31.8.”

13 Artikel 46 i direktivet har rubriken ”Rätten till ett effektivt rättsmedel”. I den artikeln föreskrivs följande:

”1. Medlemsstaterna ska se till att sökande har rätt till ett effektivt rättsmedel inför domstol mot följande:

a) Ett beslut som fattats om en ansökan om internationellt skydd, inbegripet ett beslut
   i) att anse en ansökan ogrundad med avseende på flyktingstatus och/eller subsidiärt skydd,

…

3. I syfte att fullgöra skyldigheterna i punkt 1 ska medlemsstaterna se till att ett effektivt rättsmedel medför full omprövning och prövning av det aktuella behovet av såväl de faktiska som de rättsliga omständigheterna, däribland, i förekommande fall, en prövning av behovet av internationellt skydd i enlighet med direktiv [2011/95], åtminstone när handläggningen av överklagandet sker vid domstol eller tribunal i första instans.

…

5. Utan hinder av punkt 6 ska medlemsstaterna låta sökande stanna på deras territorium till dess att tidsfristen för utövande av rätten till ett effektivt rättsmedel har löpt ut och, om de har utövat denna rätt inom utsatt tid, i avvaktan på resultatet av omprövningen.

6. Vid beslut om

a) att anse en ansökan uppenbart ogrundad i enlighet med artikel 32.2 eller ogrundad efter prövning i enlighet med artikel 31.8, utom i fall där dessa beslut grundar sig på de omständigheter som avses i artikel 31.8 h,

…

ska en domstol eller tribunal ha rätt att avgöra om den sökande får stanna kvar i medlemsstaten, antingen på begäran av sökanden eller ex officio, om beslutet leder till att sökandens rätt att stanna kvar i medlemsstaten upphör, och när i sådana situationer rätten att stanna kvar i medlemsstaten, i avvaktan på resultatet av prövningen inte regleras i nationell rätt.

…”

14 Bilaga I till direktiv 2013/32, med rubriken ”Fastställande av säkra ursprungsländer enligt artikel 37.1”, har följande lydelse:

”Ett land ska betraktas som ett säkert ursprungsland om det på grundval av den rättsliga situationen, tillämpningen av lagstiftningen inom ett demokratiskt system och de allmänna politiska förhållandena framgår att det allmänt och genomgående inte förekommer någon förföljelse enligt artikel 9 i direktiv [2011/95], samt ingen tortyr eller omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning och inget hot på grund av urskillningslöst våld i situationer av internationell eller intern väpnad konflikt.

Vid denna bedömning ska man bland annat beakta i vilken utsträckning skydd mot förföljelse eller misshandel ges genom att undersöka

a) landets berörda lagar och förordningar och på vilket sätt de tillämpas,

b) hur landet iakttar de rättigheter och friheter som är fastställda i [Europakonventionen] och/eller i den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter [, som antogs av Förenta nationernas generalförsamling den 16 december 1966 och som trädde i kraft den 23 mars 1976] och/eller Förenta nationernas konvention mot tortyr [och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning av den 10 december 1984 (*United Nations Treaty Series*, vol. 1465, s. 85, nr 24841 (1987))], särskilt de rättigheter från vilka det inte går att göra undantag enligt artikel 15.2 i [Europakonventionen],

c) hur landet iakttar principen om 'non-refoulement' i enlighet med [konventionen om flyktingars rättsliga ställning, vilken undertecknades i Genève den 28 juli 1951 (*United Nations Treaty Series*, vol. 189, s. 150, nr 2545 (1954)), trädde i kraft den 22 april 1954 och kompletterades genom protokollet angående flyktingars rättsliga ställning, som antogs i New York den 31 januari 1967 och trädde i kraft den 4 oktober 1967 (nedan kallad Genèvekonventionen)],

d) om landet tillhandahåller ett system med effektiva rättsmedel mot överträdelser av dessa rättigheter och friheter."

Förordning (EU) 2024/1348

15 Artikel 61 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1348 av den 14 maj 2024 om upprättande av ett gemensamt förfarande för internationellt skydd i unionen och om upphävande av direktiv 2013/32/EU (EUT L, 2024/1348) har rubriken "Begreppet säkert ursprungsland". I artikel 61.2 föreskrivs följande:

"Ett tredjeland får fastställas som ett säkert ursprungsland både på unionsnivå och nationell nivå med undantag för specifika delar av dess territorium eller tydligt identifierbara kategorier av personer."

16 Artikel 78 i förordningen har rubriken "Upphävande". I artikel 78.1 föreskrivs följande:

"Direktiv [2013/32] ska upphöra att gälla med verkan från och med den dag som avses i artikel 79.2, utan att det påverkar tillämpningen av artikel 79.3."

17 Artikel 79 i samma förordning har rubriken "Ikraftträdande och tillämpning". I artikel 79.2 och 79.3 föreskrivs följande:

"2. Denna förordning ska tillämpas från och med den 12 juni 2026.

3. Denna förordning ska tillämpas på förfarandet för beviljande av internationellt skydd för ansökningar som lämnats in från och med den 12 juni 2026. Ansökningar om internationellt skydd som lämnats in före den dagen ska omfattas av direktiv [2013/32]. Denna förordning ska tillämpas på förfarandet för återkallande av internationellt skydd, om prövningen av återkallande av internationellt skydd inleddes tidigast den 12 juni 2026. Om prövningen av återkallande av internationellt skydd inleddes före den 12 juni 2026 ska förfarandet för att återkalla internationellt skydd omfattas av direktiv [2013/32]."

Italiensk rätt

18 I ingressen till decreto-legge n. 158 – Disposizioni urgenti in materia di procedure per il riconoscimento della protezione internazionale (lagdekret nr 158 om brådskande åtgärder avseende internationellt skydd) av den 23 oktober 2024 (GURI nr 249 av den 23 oktober 2024) (nedan kallat lagdekret nr 158/2024) anges följande:

”…

[med beaktande] av att det, mot bakgrund av Europeiska unionens domstols dom av den 4 oktober 2024[, Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky (C-406/22, EU:C:2024:841)] skyndsamt måste fastställas säkra ursprungsländer och att de länder som inte uppfyller kriterierna för att betecknas som säkert ursprungsland för delar av sina respektive territorier (Kamerun, Colombia och Nigeria) inte ska betraktas som säkra ursprungsländer,

[med beaktande av] förordning [2024/1348], i synnerhet artikel 61.2 i den förordningen, enligt vilken ’Ett tredjeland får fastställas som ett säkert ursprungsland både på unionsnivå och på nationell nivå med undantag för specifika delar av dess territorium eller tydligt identifierbara kategorier av personer’. Denna bestämmelse ska visserligen tillämpas från och med den 12 juni 2026, men utgör en stadfästelse av EU-medlemsstaternas gemensamma hållning.

…”

19 Lagdekret nr 158/2024 har bland annat ändrat artikel 2 bis i decreto legislativo n. 25 – Attuazione della direttiva 2005/85/CE recante norme minime per le procedure applicate negli Stati membri ai fini del riconoscimento e della revoca dello status di rifugiato (lagdekret nr 25 om genomförande av direktiv 2005/85/EG om miniminormer för medlemsstaternas förfaranden för beviljande eller återkallande av flyktingstatus) av den 28 januari 2008 (GURI nr 40 av den 16 februari 2008) (nedan kallat lagdekret nr 25/2008). Till följd av denna ändring föreskrivs följande i artikel 2 bis punkterna 1–4 bis i lagstiftningsdekret nr 25/2008:

”1. I enlighet med de kvalifikationskrav som har fastställts i unionslagstiftningen och uppgifter som har hämtats från informationskällor som har tillhandahållits av behöriga internationella organisationer betraktas följande länder som säkra ursprungsländer: Albanien, Algeriet, Bangladesh, Bosnien och Hercegovina, Kap Verde, Elfenbenskusten, Egypten, Gambia, Georgien, Ghana, Kosovo, Nordmakedonien, Marocko, Montenegro, Peru, Senegal, Serbien, Sri Lanka och Tunisien.

2. Ett tredjeland får betraktas som ett säkert ursprungsland om det på grundval av dess rättsordning, tillämpningen av lagstiftningen inom ett demokratiskt system och de allmänna politiska förhållandena framgår att det allmänt och genomgående inte förekommer någon förföljelse samt ingen tortyr eller omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning och inget hot på grund av urskillningslöst våld i situationer av internationell eller intern väpnad konflikt. Ett ursprungsland kan fastställas som säkert med undantag för vissa kategorier av personer.

3. Vid bedömningen enligt punkt 2 ska det bland annat beaktas i vilken utsträckning skydd mot förföljelse eller misshandel ges genom att undersöka

a) landets berörda lagar och förordningar och på vilket sätt de tillämpas,

b) hur landet iakttar de rättigheter och friheter som är fastställda i [Europakonventionen], i den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter … och i Förenta nationernas konvention mot tortyr av den 10 december 1984, särskilt de rättigheter från vilka det inte går att göra undantag enligt artikel 15.2 i [Europakonventionen],

c) iakttagande av principen i artikel 33 i Genèvekonventionen,

d) om landet tillhandahåller ett system med effektiva rättsmedel mot överträdelser av dessa rättigheter och friheter.

4. Bedömningen för att fastställa huruvida ett tredjeland är ett säkert ursprungsland grundar sig på uppgifterna från nationella asylkommissionen, vilken även förlitar sig på den information som har utarbetats av dokumentationscentret och andra källor, däribland informationen från andra medlemsstater i Europeiska unionen, Europeiska unionens asylbyrå [EUAA], UNHCR, Europarådet och andra relevanta internationella organisationer.

4bis. Förteckningen över säkra ursprungsländer ska uppdateras regelbundet genom en rättsakt som har ställning som lag och ska anmälas till Europeiska kommissionen. Inför uppdateringen av förteckningen i punkt 1, och i den mån det är förenligt med de tyngre vägande behoven av säkerhet och kontinuitet i de internationella förbindelserna och med hänsyn tagen till uppgifterna i punkt 4, utarbetar ministerrådet senast den 15 januari varje år en rapport över situationen i de länder som är upptagna i den gällande förteckningen och de länder som ministerrådet har för avsikt att inkludera. Regeringen översänder rapporten till de behöriga parlamentsutskotten.”

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

20 LC och CP är två medborgare i Folkrepubliken Bangladesh. Efter att ha räddats till havs av italienska myndigheter fördes de till Albanien, där de placerades i förvarsanläggningen i Gjadër. Dessa åtgärder vidtogs med stöd av Protocollo tra il Governo della Repubblica italiana e il Consiglio dei ministri della Repubblica di Albania per il rafforzamento della collaborazione in materia migratoria (protokollet mellan Republiken Italiens regering och Republiken Albaniens ministerråd angående en förstärkning av samarbetet i migrationsfrågor). Enligt detta protokoll har den albanska regeringen upplåtit två områden i Albanien till Republiken Italien. Dessa områden står fullständigt under italienska myndigheters jurisdiktion och är likställda med gräns- eller transitzoner där asylsökande får placeras i förvar.

21 Den 16 oktober 2024 lämnade LC respektive CP, från förvarsanläggningen, in en ansökan om internationellt skydd till italienska myndigheter.

22 Genom beslut av den 17 oktober 2024 avslog Roms territoriella kommission för erkännande av internationellt skydd - avdelningen för gränsförfaranden II dessa ansökningen efter ett påskyndat gränsförfarande. Den territoriella kommissionen angav som skäl för beslutet att LC och CP kom från ett säkert ursprungsland. Besluten att placera LC och CP i förvar fastställdes inte av den behöriga domstolen och de försattes därför på fri fot.

23 LC och CP reste till Italien där de den 25 oktober 2024 överklagade besluten att avslå deras ansökningar om internationellt skydd till Tribunale ordinario di Roma (Förstainstansdomstolen i Rom, Italien), som är hänskjutande domstol.

24 Den domstolen hyser tvivel om huruvida Folkrepubliken Bangladesh ska betraktas som ett säkert ursprungsland.

25 Den hänskjutande domstolen har för det första påpekat att fram till antagandet av lagdekret nr 158/2024 skedde fastställandet av ett tredjeland som säkert ursprungsland i två steg. I ett första steg fastställde den italienska lagstiftaren, i lag, den övergripande rättsliga ramen för fastställandet av säkra ursprungsländer. I ett andra steg fastställde den italienska förvaltningen, genom interministeriellt dekret, vilka länder som var att betrakta som säkra ursprungsländer. Förvaltningen grundade sig på faktablad om dessa länder. Italienska domstolar var behöriga att kontrollera huruvida sådana interministeriella dekret var förenliga med den övergripande rättsliga ramen. Efter ikraftträdandet av detta lagdekret finns emellertid förteckningen över säkra ursprungsländer numera i en rättsakt som har ställning som lag, nämligen i artikel 2bis.1 i lagstiftningsdekret nr 25/2008, i dess lydelse enligt lagdekret nr 158/2024. Hädanefter är det således den italienska lagstiftaren som har befogenhet att bestämma både den övergripande rättsliga ram som regler sättet och kriterierna för att fastställa säkra ursprungsländer, och samme lagstiftare fastställer sedan själv vilka dessa länder är. Den hänskjutande domstolen vill få klarhet i huruvida ett sådant fastställande av säkra ursprungsländer genom en rättsakt som har ställning som lag är förenligt med kraven i direktiv 2013/32.

26 Den hänskjutande domstolen har för det andra påpekat att efter ändringen av artikel 2 bis i lagdekret nr 25/2008 genom lagdekret 158/2024 finns det inte längre någon hänvisning i italiensk lagstiftning till faktabladen om de aktuella länderna inför deras upptagande i förteckningen över säkra ursprungsländer. Det finns inte heller något krav på att ange källorna till varifrån uppgifterna om ett land kommer ifrån. I synnerhet nämns inte punkterna 2–4 i artikel 2 bis i lagstiftningsdekret nr 25/2008, i dess lydelse enligt lagdekret nr 158/2024, i artikel 2 bis.1, i ändrad lydelse. I den bestämmelsen fastställs förteckningen över säkra ursprungsländer genom en generell hänvisning till ”uppgifter hämtade från informationskällor från relevanta internationella organisationer”, utan att uppgifterna eller källorna anges närmare. I den nya punkten 4 bis i nämnda artikel föreskrivs dessutom endast att regeringen, i syfte att regelbundet uppdatera förteckningen, ska anta en rapport som beskriver situationen i de aktuella tredjeländerna. De som ansöker om internationellt skydd, å ena sidan, och de domstolar som prövar deras överklaganden, å andra sidan, hindras följaktligen från att angripa respektive kontrollera ursprung, auktoritet, tillförlitlighet, relevans, aktualitet, fullständighet och innehåll av de uppgifter som legat till grund för fastställandet av att ett tredjeland är ett säkert ursprungsland. Detta strider mot rätten till ett effektivt rättsmedel i artikel 47 i stadgan.

27 För det tredje vill den hänskjutande domstolen få klarhet i huruvida medlemsstaterna är skyldiga att ge nationella domstolar möjlighet att använda all relevant information som de har tillgång till för att kontrollera huruvida det finns fog för att fastställa ett tredjeland som säkert ursprungsland, oberoende av huruvida den nationella myndighet som har fastställt att det aktuella tredjelandet är ett säkert ursprungsland har lagt fram de uppgifter som myndigheten har grundat sig på. Den hänskjutande domstolen anser att denna fråga ska besvaras jakande, för att säkerställa ett effektivt domstolsskydd för personer som ansöker om internationellt skydd och vilkas ansökningar har avslagits efter ett påskyndat förfarande av det skälet att de kommer från ett sådant säkert ursprungsland.

28 För det fjärde vill den hänskjutande domstolen få klarhet i vilka slutsatser som ska dras av domen av den 4 oktober 2024, Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky (C-406/22, EU:C:2024:841). Den domstolen har förklarat att det framgår av ingressen till lagdekret nr 158/2024 att den italienska regeringen, genom att antagandet av detta lagdekret, haft för avsikt att följa den domen genom att i artikel 2 bis.2 andra meningen i lagdekret 25/2008 ta bort möjligheten att betrakta ett tredjeland som ett säkert ursprungsland, när kriterierna för att kunna betraktas som ett säkert ursprungsland inte är uppfyllda inom vissa delar av ett lands territorium. I denna bestämmelse har den italienska regeringen emellertid bibehållit möjligheten att fastställa att ett land är ett säkert ursprungsland, med undantag för vissa kategorier av personer. Den hänskjutande domstolen anser emellertid att denna möjlighet inte kan godtas på grundval av ett analogt resonemang till det som EU-domstolen förde i den domen. Att utesluta vissa kategorier av personer med avseende på, i de flesta fall, ett tredjelands hela territorium skulle vara värre än den uteslutning av territorier som prövades i den domen. Under dessa omständigheter anser den hänskjutande domstolen att det är nödvändigt att fråga EU-domstolen om detta innan den, i förekommande fall, drar konsekvenserna av principen om unionsrättens företräde.

29 Mot denna bakgrund beslutade Tribunale ordinario di Roma (Förstainstansdomstolen i Rom) att vilandeförklara målen och ställa följande frågor, vilka är identiskt formulerade i de båda målen, till EU-domstolen:

”1) Utgör unionsrätten, och särskilt artiklarna 36–38 i direktiv [2013/32], även jämförda med skälen 42, 46 och 48 i direktivet och tolkade mot bakgrund av artikel 47 i [stadgan] (samt artiklarna 6 och 13 i [Europakonventionen]), hinder för att den nationella lagstiftaren, som har befogenhet att tillåta att det upprättas förteckningar över säkra ursprungsländer och att reglera de kriterier och informationskällor som ska användas i detta syfte, även direkt genom en rättslig föreskrift med ställning som lag fastställer ett tredjeland som säkert ursprungsland?

2) Utgör unionsrätten, och särskilt artiklarna 36–38 i samma direktiv, även jämförda med skälen 42, 46 och 48 i direktivet och tolkade mot bakgrund av artikel 47 i [stadgan] (samt artiklarna 6 och 13 i Europakonventionen), under alla omständigheter hinder för att den nationella lagstiftaren fastställer ett tredjeland som säkert ursprungsland utan att göra de källor som har använts för att motivera detta fastställande tillgängliga och kontrollerbara, vilket hindrar dels asylsökanden från att angripa dem, dels en domstol att pröva dessa källors ursprung, auktoritet, tillförlitlighet, relevans, aktualitet, fullständighet och innehåll i allmänhet och att mot denna bakgrund dra slutsatsen huruvida de materiella kriterierna för ett sådant fastställande, vilka anges i bilaga I till [det] direktivet, är uppfyllda?

3) Ska unionsrätten, och särskilt artiklarna 36–38 i samma direktiv, även jämförda med skälen 42, 46 och 48 i direktivet och tolkade mot bakgrund av artikel 47 i [stadgan] (samt artiklarna 6 och 13 i Europakonventionen), tolkas så, att inom ramen för ett påskyndat gränsförfarande [för personer som kommer] från ett land som har fastställts som säkert ursprungsland kan en domstol under alla omständigheter använda sig av information om ursprungslandet, som domstolen självständigt inhämtar från de källor som anges i artikel 37.3 i direktivet, för att kunna avgöra huruvida de materiella kriterierna för ett sådant fastställande, vilka anges i bilaga I till [samma direktiv], är uppfyllda?

4) Utgör unionsrätten, och särskilt artiklarna 36–38 i samma direktiv samt bilaga I till direktivet, även jämförda med skälen 42, 46 och 48 i direktivet och tolkade mot bakgrund av artikel 47 i [stadgan] (samt artiklarna 6 och 13 i Europakonventionen), hinder för att ett tredjeland fastställs som ’säkert ursprungsland’ för det fall det i detta land finns kategorier av personer för vilka landet inte uppfyller de materiella kriterierna för ett sådant fastställande, vilka anges i bilaga I till [det] direktivet?”

Förfarandet vid domstolen

30 Den hänskjutande domstolen har ansökt om att målet ska handläggas enligt det förfarande för brådskande mål om förhandsavgörande som föreskrivs i artikel 23a i stadgan för Europeiska unionens domstol och artikel 107 i domstolens rättegångsregler.

31 Domstolens andra avdelning beslutade den 19 november 2024, på förslag av referenten och efter att ha hört generaladvokaten, att avslå ansökan.

32 Genom beslut av EU-domstolens ordförande av den 21 november 2024 förenades målen med avseende på det skriftliga och det muntliga förfarandet samt domen.

33 Domstolens ordförande beslutade den 29 november 2024 att målen skulle handläggas skyndsamt i enlighet med artikel 105.1 i domstolens rättegångsregler.

34 Republiken Italien har med stöd av artikel 16 tredje stycket i stadgan för Europeiska unionens domstol begärt att förevarande mål ska avgöras av stora avdelningen. Domstolen noterade denna begäran den 11 februari 2025.

Prövning av tolkningsfrågorna

Upptagande till prövning

35 Den italienska och den slovakiska regeringen har gjort gällande att fråga 1, fråga 2 och fråga 4 i respektive mål inte kan tas upp till prövning.

36 Beträffande fråga 1 och fråga 2 har den italienska regeringen gjort gällande att den hänskjutande domstolen har underlåtit att ange skälen till varför den anser att lagdekret nr 158/2024 är oförenligt med unionsrätten och till varför dessa frågor är relevanta för att avgöra de nationella målen. Den italienska regeringen har tillagt att villkoren för att fastställa säkra ursprungsländer i förevarande fall saknar relevans ur denna synvinkel, eftersom Folkrepubliken Bangladesh betraktades som ett säkert ursprungsland redan före antagandet av lagdekretet.

37 Beträffande fråga 4 har den italienska och den slovakiska regeringen hävdat att den är abstrakt och hypotetisk. Den hänskjutande domstolen har nämligen underlåtit att kontrollera huruvida Folkrepubliken Bangladesh inte är ett säkert ursprungsland för vissa kategorier av personer och huruvida LC och CP ingår i någon av dessa kategorier.

38 Enligt fast rättspraxis presumeras nationella domstolars frågor om tolkningen av unionsrätten vara relevanta. Dessa frågor ställs mot bakgrund av den beskrivning av omständigheterna i målet och tillämplig lagstiftning som den nationella domstolen på eget ansvar har lämnat och vars

riktighet det inte ankommer på EU-domstolen att pröva. En begäran från en nationell domstol kan bara avvisas då det är uppenbart att den begärda tolkningen av unionsrätten inte har något samband med de verkliga omständigheterna eller saken i det nationella målet eller då frågeställningen är hypotetisk eller EU-domstolen inte har tillgång till sådana uppgifter om de faktiska eller rättsliga omständigheterna som är nödvändiga för att kunna ge ett användbart svar på de frågor som ställts till den (dom av den 19 december 2024, Tudmur, C-185/24 och C-189/24, EU:C:2024:1036, punkt 26 och där angiven rättspraxis).

39 I förevarande fall framgår det av respektive begäran om förhandsavgörande att den hänskjutande domstolen har att pröva två överklaganden som ingetts av två medborgare i Folkrepubliken Bangladesh mot besluten att avslå deras ansökningar om internationellt skydd såsom uppenbart ogrundade med hänvisning till att de kommer från ett säkert ursprungsland. Den hänskjutande domstolen har i respektive begäran om förhandsavgörande förklarat att den hyser tvivel om huruvida fastställandet av detta tredjeland som säkert ursprungsland är förenligt med unionsrätten på grund av att detta fastställande följer av en lagstiftningsakt, att den italienska lagstiftaren inte har tillkännagett vilka informationskällor som den använt sig av och att lagstiftaren har behållit möjligheten att fastställa detta tredjeland som ”säkert”, trots att det inte kan betraktas som säkert för vissa kategorier av dess befolkning. Den hänskjutande domstolen har i detta avseende hänvisat till faktabladet av den 3 maj 2024 från det italienska utrikesministeriet avseende Folkrepubliken Bangladesh, vilket låg till grund för fastställandet av Folkrepubliken Bangladesh som säkert ursprungsland före antagandet av lagdekret nr 158/2024. Slutsatsen i detta faktablad var att det endast var för vissa kategorier av personer som Bangladesh kunde betraktas som ett säkert ursprungsland.

40 Det är mot denna bakgrund som den hänskjutande domstolen har ställt fråga 1, fråga 2 och fråga 4 till EU-domstolen för att få klarhet i tolkningen av flera bestämmelser i direktiv 2013/32, i vilka begreppet säkert ursprungsland och medlemsstaternas fastställande av vilka stater som ska betraktas som sådana länder regleras, samt vilka närmare förutsättningar som gäller för domstolsprövningen av ett fastställande av stat som säkert ursprungsland.

41 Dessa frågor avser således rent faktiskt tolkningen av unionsbestämmelser som är relevanta för att avgöra de nationella målen. Det är den hänskjutande domstolen som på eget ansvar avgör vilka nationella bestämmelserna som är tillämpliga och fastställer de faktiska omständigheterna i de nationella målen. Det ankommer därför inte på EU-domstolen att pröva de premisser som ligger till grund för dessa frågor.

42 Det framgår dessutom av respektive begäran om förhandsavgörande att den hänskjutande domstolen har ställt sina frågor för att få klarhet i huruvida själva fastställandet av Folkrepubliken Bangladesh som säkert ursprungsland är förenligt med unionsrätten, för att i förekommande fall undanröja den presumtion om att det landet är säkert som följer av tillämpningen av begreppet säkert ursprungsland i de nationella målen. Det saknar följaktligen betydelse för frågan huruvida dessa frågor kan prövas, att det inte är utrett att LC och CP ingår i någon av de kategorier för vilka Bangladesh, enligt den hänskjutande domstolens uppfattning, inte utgör ett säkert ursprungsland.

43 Härav följer att fråga 1, fråga 2 och fråga 4 kan tas upp till prövning.

Prövning i sak

Inledande synpunkter

44 Det ska inledningsvis erinras om att det följer av fast praxis att det enligt det förfarande för samarbete mellan nationella domstolar och EU-domstolen som införts genom artikel 267 FEUF ankommer på EU-domstolen att ge den nationella domstolen ett användbart svar som gör det möjligt för den domstolen att avgöra det mål som den ska pröva. I detta syfte kan EU-domstolen behöva omformulera de frågor som hänskjutits. EU-domstolen kan dessutom behöva beakta unionsbestämmelser som den nationella domstolen inte har hänvisat till i sin fråga (dom av den 20 mars 1986, Tissier, 35/85, EU:C:1986:143, punkt 9, och dom av den 19 december 2024, Khan Yunis och Baabda, C-123/23 och C-202/23, EU:C:2024:1042, punkt 63).

45 Den omständigheten att den hänskjutande domstolen i sina frågor formellt sett har hänvisat till vissa bestämmelser i unionsrätten utgör nämligen inte hinder för att EU-domstolen tillhandahåller den hänskjutande domstolen alla uppgifter om unionsrättens tolkning som kan vara användbara vid avgörandet av det nationella målet, genom att från samtliga uppgifter som den hänskjutande domstolen har lämnat, och i synnerhet utifrån skälen i beslutet om hänskjutande, avgöra vilka delar av unionsrätten som behöver tolkas med hänsyn till saken i målet (dom av den 29 november 1978, Redmond, 83/78, EU:C:1978:214, punkt 26, och dom av den 19 december 2024, Khan Yunis och Baabda, C-123/23 och C-202/23, EU:C:2024:1042, punkt 64).

46 Den hänskjutande domstolen har ställt sina frågor för att få klarhet i bland annat tolkningen av artiklarna 36–38 i direktiv 2013/32, jämförda med artikel 47 i stadgan.

47 För det första erinrar EU-domstolen om att artiklarna 36 och 37 i direktiv 2013/32 avser begreppet säkert ursprungsland respektive medlemsstaternas fastställande av tredjeländer som säkra ursprungsländer.

48 Genom dessa artiklar införs ett särskilt prövningsförfarande som medlemsstaterna kan använda för att handlägga ansökningar om internationellt skydd. Detta förfarande bygger på en presumtion om att det finns ett tillräckligt skydd i ursprungslandet, vilken sökanden kan motbevisa genom att redogöra för tvingande skäl avseende sin särskilda situation (se, för ett liknande resonemang, dom av den 25 juli 2018, A, C-404/17, EU:C:2018:588, punkt 25, och dom av den 4 oktober 2024, Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky, C-406/22, EU:C:2024:841, punkt 47 och där angiven rättspraxis).

49 Med hänsyn till särdragen hos detta särskilda prövningsförfarande får medlemsstaterna, i enlighet med artikel 31.8 b i direktivet, besluta dels att påskynda prövningsförfarandet, dels att genomföra detta vid gränsen eller i transitzoner, i enlighet med artikel 43 i direktivet (dom av den 4 oktober 2024, Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky, C-406/22, EU:C:2024:841, punkt 48).

50 När en ansökan om internationellt skydd, som lämnats in av en sökande från ett säkert ursprungsland, har ansetts vara ogrundad, i det att den beslutande myndigheten enligt artikel 32.1 i direktiv 2013/32 har fastställt att sökanden inte uppfyller kraven för att beviljas internationellt skydd enligt direktiv 2011/95, får medlemsstaterna dessutom, med stöd av artikel 32.2, betrakta en sådan ansökan som uppenbart ogrundad, om den definieras som en sådan ansökan i nationell lagstiftning (dom av den 4 oktober 2024, Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky, C-406/22, EU:C:2024:841, punkt 49).

51 Dessutom är, i motsats till vad som föreskrivs i händelse av ett avslag i normalfallet, en av följderna för den person vars ansökan avslås på grund av att begreppet säkert ursprungsland tillämpas, att denna person, i avvaktan på resultatet av sitt överklagande av avslagsbeslutet, kan nekas att stanna kvar i den medlemsstat där ansökan lämnades in, såsom framgår av artikel 46.5 och 46.6 i direktiv 2013/32 (dom av den 25 juli 2018, A, C-404/17, EU:C:2018:588, punkt 27, och dom av den 4 oktober 2024, Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky, C-406/22, EU:C:2024:841, punkt 50).

52 För det andra påpekar EU-domstolen att artikel 38 i direktiv 2013/32 avser begreppet ”säkert tredjeland”, till skillnad från artiklarna 36 och 37 i direktivet som avser begreppet ”säkert ursprungsland”. Målen vid den nationella domstolen rör emellertid endast tillämpningen av begreppet ”säkert ursprungsland”. Det är således inte nödvändigt att uttala sig om tolkningen av artikel 38 i direktivet i förevarande mål.

53 För det tredje konstaterar EU-domstolen att rätten till ett effektivt rättsmedel, vilken garanteras i artikel 47 i stadgan, i direktiv 2013/32 motsvaras av den skyldighet som medlemsstaterna har enligt artikel 46.1 att se till att sökande har rätt till ett effektivt rättsmedel inför domstol, vars omfattning definieras i artikel 46.3 i direktivet (se, för ett liknande resonemang, dom av den 19 mars 2020, Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal (Tompa), C-564/18, EU:C:2020:218, punkt 60, och dom av den 4 oktober 2024, Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky, C-406/22, EU:C:2024:841, punkt 85 och där angiven rättspraxis). Följaktligen ska även sistnämnda bestämmelse beaktas, även om den hänskjutande domstolen inte har hänvisat till den i sina frågor.

Fråga 1 i respektive mål

54 Den hänskjutande domstolen söker med, fråga 1 i respektive mål, klarhet i huruvida artiklarna 36 och 37 samt artikel 46.3 i direktiv 2013/32, mot bakgrund av artikel 47 i stadgan, ska tolkas så, att de utgör hinder för att en medlemsstat, genom en lagstiftningsakt, fastställer vilka tredjeländer som ska betraktas som säkra ursprungsländer.

55 Såsom det erinrats i punkt 48 ovan, införs det genom artiklarna 36 och 37 i direktiv 2013/32 ett särskilt prövningsförfarande som medlemsstaterna kan använda för att pröva ansökningar om internationellt skydd från medborgare i länder som fastställts vara säkra ursprungsländer.

56 Enligt artikel 37.1 i detta direktiv får ”medlemsstaterna behålla eller införa lagstiftning som, i enlighet med bilaga I [till direktivet], gör det möjligt att på nationell nivå fastställa säkra ursprungsländer i samband med prövning av ansökningar om internationellt skydd”. Såsom generaladvokaten har påpekat i punkt 36 i sitt förslag till avgörande, framgår det av en jämförelse mellan olika språkversioner av begreppet ”lagstiftning” att detta begrepp ska förstås i dess vidaste bemärkelse och innefattar lagar, förordningar och myndighetsföreskrifter.

57 Domstolen har slagit fast att för att en medlemsstat ska kunna använda sig av det särskilda prövningsförfarandet och den motbevisbara presumtion som anges i reglerna i direktiv 2013/32 om förfarandena grundade på begreppet säkert ursprungsland, måste den ha genomfört dessa bestämmelser fullt ut genom att anta de bestämmelser i lagar och andra författningar som det ankommer på medlemsstaten att sätta i kraft (se, för ett liknande resonemang, dom av den 25 juli 2018, A, C-404/17, EU:C:2018:588, punkt 31).

58 Enligt domstolens fasta praxis måste bestämmelserna i ett direktiv emellertid genomföras med obestridligt bindande verkan, på ett sådant tillräckligt tydligt, precist och klart sätt att kravet på rättssäkerhet uppfylls (dom av den 3 september 2020, Subdelegación del Gobierno en Barcelona (Varaktigt bosatta), C-503/19 och C-592/19, EU:C:2020:629, punkt 35 och där angiven rättspraxis).

59 I detta sammanhang ankommer det på respektive medlemsstat att fastställa vilka länder som ska betraktas som säkra ursprungsländer i enlighet med det förfarande som anges i artiklarna 36 och 37 i direktiv 2013/32 samt i bilaga I till detta direktiv. Detta innefattar bland annat att anta en förteckning över tredjeländer enligt de kriterier som fastställs i bilaga I, att anta närmare tillämpningsföreskrifter, att anmäla förteckningen över säkra ursprungsländer till kommissionen och att periodiskt göra en översyn av denna förteckning (se, för ett liknande resonemang, dom av den 25 juli 2018, A, C-404/17, EU:C:2018:588, punkt 28).

60 Det anges emellertid inte i någon bestämmelse i direktiv 2013/32 vilken eller vilka myndigheter i medlemsstaterna som ska ansvara för att fastställa säkra ursprungsländer på nationell nivå eller vilket rättsligt instrument som är relevant för detta ändamål.

61 Domstolen erinrar om att det framgår av artikel 288 tredje stycket FEUF att medlemsstaterna, vid införlivandet av ett direktiv, har ett utrymme för skönsmässig bedömning vad gäller valet av tillvägagångssätt för att säkerställa genomförandet av direktivet. Beträffande valet av ansvariga myndigheter och relevanta rättsligt instrument för att, på nationell nivå, fastställa vilka tredjeländer som ska betraktas som säkra ursprungsländer, finns det således inget som hindrar att det i en medlemsstat beslutas att det är den nationella lagstiftaren som är ansvarig för att, genom en lagstiftningsakt fastställa säkra ursprungsländer.

62 Det utrymme för fritt skön som medlemsstaterna vid genomförandet av artiklarna 36 och 37 i direktiv 2013/32 påverkar emellertid inte skyldigheten för respektive medlemsstat att vidta alla de åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa att direktivet får full verkan i överensstämmelse med det syfte som det eftersträvar (se, för ett liknande resonemang, dom av den 10 april 1984, von Colson och Kamann, 14/83, EU:C:1984:153, punkt 15, och dom av den 31 mars 2022, Lombard Lízing, C-472/20, EU:C:2022:242, punkt 35).

63 Detta utrymme för skönsmässig bedömning påverkar i synnerhet inte den nationella domstolens skyldighet att se till bestämmelserna i direktiv 2013/32 ges full verkan genom att med stöd av sin egen behörighet, om det behövs, underlåta att tillämpa varje motstridande – även senare – bestämmelse i nationell lagstiftning, utan att den domstolen behöver begära eller avvakta ett föregående avskaffande av en sådan bestämmelse genom lagstiftning eller något annat konstitutionellt förfarande (se, för ett liknande resonemang, dom av den 9 mars 1978, Simmenthal, 106/77, EU:C:1978:49, punkterna 21 och 24, och dom av den 28 januari 2025, ASG 2, C-253/23, EU:C:2025:40, punkt 90 och där angiven rättspraxis).

64 Även om det, i avsaknad av unionsbestämmelser på området, är på den interna rättsordningen som det ankommer att, i enlighet med principen om medlemsstaternas processuella autonomi och med förbehåll för att likhets- och effektivitetsprinciperna iakttas, fastställa de processuella regler som gäller för överklaganden som syftar till att skydda de rättigheter för enskilda som följer av unionsrätten, är medlemsstaterna likväl ansvariga för att se till att dessa rättigheter i varje enskilt fall tillförsäkras ett effektivt domstolsskydd, såsom garanteras i artikel 47 i stadgan. I

det aktuella fallet bestäms omfattningen av denna rättighet i artikel 46 i direktiv 2013/32 (se, för ett liknande resonemang, dom av den 3 juli 2025, Al Nasiria, C-610/23, EU:C:2025:514, punkt 51 och där angiven rättspraxis).

65 Av detta följer att en medlemsstats val av ansvarig myndighet och det rättsliga instrument genom vilket det, på nationell nivå, i enlighet med artiklarna 36 och 37 i direktiv 2013/32 fastställs vilka länder som ska betraktas som säkra ursprungsländer, inte kan ha någon inverkan på de skyldigheter som medlemsstaten har enligt detta direktiv. Varje medlemsstat ska således se till att den rätt till ett effektivt rättsmedel iakttas, som sökande av internationellt skydd ges enligt artikel 46.1 i direktivet mot beslut som rör deras ansökningar och vars omfattning definieras i artikel 46.3 i samma direktiv.

66 EU-domstolen har i detta avseende slagit fast att enligt artikel 46.3 i direktiv 2013/32, tolkad mot bakgrund av artikel 47 i stadgan, gäller att när en domstol prövar ett överklagande av ett beslut om att avslå en ansökan om internationellt skydd som handlagts enligt det särskilda förfarande som är tillämpligt på ansökningar som lämnats in av sökande från tredjeländer som fastställts som säkra ursprungsländer, i enlighet med artikel 37 i direktivet, ska den, inom ramen för den fulla omprövning och prövning av det aktuella behovet som det enligt artikel 46.3 i direktivet ankommer på den att göra, på grundval av vad som framgår av handlingarna i målet och de uppgifter som kommit till dess kännedom under förfarandet vid den domstolen, lyfta frågan om ett åsidosättande av de materiella kriterierna för ett sådant fastställande, vilka anges i bilaga I till direktivet (se, för ett liknande resonemang, dom av den 4 oktober 2024, Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky, C-406/22, EU:C:2024:841, punkt 98).

67 Mot bakgrund av den rättspraxis som det erinrats om i punkterna 62 och 63 ovan kan den omständigheten att en medlemsstat har valt att fastställa vilka länder som ska betraktas som säkra ursprungsländer genom en lagstiftningsakt inte hindra en nationell domstol som prövar ett överklagande i enlighet med vad som beskrivits i föregående punkt från att, även indirekt, kontrollera huruvida fastställandet av det aktuella tredjelandet som ett säkert ursprungsland uppfyller de materiella kriterierna för ett sådant fastställande, vilka anges i bilaga I till direktiv 2013/32.

68 Mot bakgrund av det anförda ska fråga 1 i respektive mål besvaras enligt följande. Artiklarna 36 och 37 samt artikel 46.3 i direktiv 2013/32 ska, jämförda med artikel 47 i stadgan, tolkas så, att de inte utgör hinder för att en medlemsstat, genom en lagstiftningsakt, fastställer vilka tredjeländer som ska betraktas som säkra ursprungsländer, under förutsättning att detta fastställande kan bli föremål för domstolskontroll av huruvida de materiella kriterierna för ett sådant fastställande, vilka anges i bilaga I till direktiv 2013/32, är uppfyllda, som kan utföras av alla nationella domstolar som prövar ett överklagande av ett beslut om att avslå en ansökan om internationellt skydd som handlagts enligt det särskilda förfarande som är tillämpligt på ansökningar som lämnats in av sökande från tredjeländer som fastställts som säkra ursprungsländer.

Fråga 2 och fråga 3 i respektive mål

69 Den hänskjutande domstolen har ställt fråga 2 och fråga 3 i respektive mål för att få klarhet i huruvida artiklarna 36, 37 och artikel 46.3 i direktiv 2013/32, mot bakgrund av artikel 47 i stadgan, ska tolkas så, att, för det första, en medlemsstat som fastställer att ett tredjeland ska betraktas som ett säkert ursprungsland måste göra de informationskällor, i den mening som avses i artikel 37.3 i direktivet, som legat till grund för detta fastställande tillgängliga och, för det andra, en nationell domstol som prövar ett överklagande av ett beslut om att avslå en ansökan

om internationellt skydd som handlagts enligt det särskilda förfarande som är tillämpligt på ansökningar som lämnats in av sökande från tredjeländer som fastställts som säkra ursprungsländer får, i samband med att den prövar huruvida de materiella kriterierna för ett sådant fastställande, vilka anges i bilaga I till direktiv 2013/32, är uppfyllda, beakta uppgifter som den själv har samlat in.

70 I artikel 37.3 i direktiv 2013/32 föreskrivs att medlemsstaterna vid bedömningen av huruvida ett land är ett säkert ursprungsland ska grunda sig på ett urval av informationskällor, särskilt information från andra medlemsstater, EUAA (som har ersatt Easo), UNHCR, Europarådet och andra berörda internationella organisationer.

71 Det är riktigt att det varken i den bestämmelsen eller i någon annan bestämmelse i direktiv 2013/32 uttryckligen föreskrivs att den nationella myndighet som, på nationell nivå, fastställer vilka länder som ska betraktas som säkra ursprungsländer måste göra de informationskällor som legat till grund för detta fastställande tillgängliga.

72 För det första medför det faktum att en medlemsstat har fastställt att ett tredjeland ska betraktas som säkert ursprungsland att det särskilda förfarandet för att pröva ansökningar om internationellt skydd blir tillämpligt på sökande från det landet. Det framgår av EU-domstolens redogörelse av detta särskilda förfarande i punkterna 48–51 ovan att förfarandet gör det möjligt för medlemsstaterna att påskynda prövningen av ansökningar om internationellt skydd och att det bygger på en motbevisbar presumtion att skyddet i ursprungslandet är tillräckligt. Denna presumtion kan enligt artikel 36.1 i direktiv 2013/32 genombrytas av sökanden om han eller hon lägger fram allvarliga skäl hänförliga till vederbörandes särskilda omständigheter

73 Såsom generaladvokaten har påpekat i punkt 55 i sitt förslag till avgörande krävs det, för att sökanden ska kunna motbevisa denna presumtion att denne bereds möjlighet att få kännedom om skälen till att vederbörandes ursprungsland presumeras vara säkert. Sökanden måste följaktligen, på denna grund, ha tillgång till de informationskällor med stöd av vilka hans eller hennes ursprungsland fastställts som ett säkert ursprungsland.

74 För det andra framgår det av artikel 12.1 d i direktiv 2013/32, jämförd med artikel 10.3 b i samma direktiv, att sökande av internationellt skydd ska ha tillgång till den exakta och aktuella information som medlemsstaterna erhåller från olika källor, såsom från EUAA, UNHCR och relevanta internationella människorättsorganisationer, om den allmänna situation avseende mänskliga rättigheter som råder i de sökandes ursprungsländer. På samma sätt följer det av artikel 10.4 i direktivet att nationella domstolar ska få tillgång till den allmänna information som behövs för att de ska kunna utföra sitt arbete.

75 Det är fråga om informationskällor som liknar dem som medlemsstaterna i enlighet med artikel 37.3 i direktiv 2013/32 får stödja sig på för att fastställa att ett tredjeland ska betraktas som ett säkert ursprungsland.

76 För det tredje erinrar EU-domstolen att enligt artikel 46.1 i direktiv 2013/32 ges sökande av internationellt skydd rätt till ett effektivt rättsmedel inför domstol mot beslut som fattas om deras ansökan. I artikel 46.3 i direktivet anges vad rätten till ett effektivt rättsmedel omfattar. Där preciseras att de medlemsstater som är bundna av direktivet ska se till att den domstol till vilken beslutet angående den aktuella ansökan om internationellt skydd har överklagats gör en ”full omprövning och prövning av det aktuella behovet av såväl de faktiska som de rättsliga omständigheterna, däribland, i förekommande fall, en prövning av behovet av internationellt

skydd i enlighet med direktiv [2011/95]” (se, för ett liknande resonemang, dom av den 4 oktober 2024, Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky, C-406/22, EU:C:2024:841, punkt 85 och där angiven rättspraxis).

77 Det framgår vidare av EU-domstolens praxis att de egenskaper som det rättsmedel som föreskrivs i artikel 46 i direktiv 2013/32 måste ha ska fastställas i enlighet med artikel 47 i stadgan, i vilken principen om ett effektivt domstolsskydd bekräftas. Artikel 47 i stadgan är tillräcklig i sig och behöver inte tydliggöras genom unionsrättsliga eller nationella bestämmelser för att enskilda ska ges en rättighet som kan åberopas som sådan. Det kan således inte förhålla sig annorlunda med artikel 46.3 i direktiv 2013/32, jämförd med artikel 47 i stadgan (se, för ett liknande resonemang, dom av den 4 oktober 2024, Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky, C-406/22, EU:C:2024:841, punkt 86 och där angiven rättspraxis).

78 Ur denna synvinkel ska det erinras om att artikel 46 i direktiv 2013/32 ska tolkas mot bakgrund av artikel 47 i stadgan och att det enligt fast rättspraxis krävs, för att den domstolskontroll som garanteras i den sistnämnda artikeln ska vara effektiv, att sökanden kan få kännedom om de skäl som ligger till grund för det beslut som fattats rörande honom eller henne, antingen genom att läsa själva beslutet eller genom att på begäran underrättas om skälen för beslutet, för att vederbörande ska kunna ta till vara sina rättigheter under bästa möjliga förutsättningar och, med kännedom om samtliga omständigheter, kunna avgöra huruvida det finns anledning att överklaga till behörig domstol. Den behöriga domstolen måste ha befogenheten att kräva att den ansvariga myndigheten meddelar domstolen dessa skäl för att den fullt ut ska kunna genomföra laglighetskontrollen av det aktuella nationella beslutet (dom av den 4 juni 2013, ZZ, C-300/11, EU:C:2013:363, punkt 53, och dom av den 29 juli 2024, protectus, C-185/23, EU:C:2024:657, punkt 79 och där angiven rättspraxis).

79 När, såsom i de nationella målen, en ansökan om internationellt skydd avslås såsom uppenbart ogrundad av det skälet att sökanden kommer från ett säkert ursprungsland, i den mening som avses i artiklarna 36 och 37 i direktiv 2013/32, jämförda med bilaga I till direktivet, sammanfaller detta skäl för att avslå ansökan i väsentliga delar med de skäl som den presumtion om tillräckligt skydd bygger på, vilken lett till fastställandet av det aktuella landet som ett säkert ursprungsland.

80 Mot bakgrund av den rättspraxis som det hänvisats till ovan i punkt 78, ska det således anses ett effektivt domstolsskydd kräver att både sökanden och den domstol som prövar ett överklagande inte enbart har kännedom om skälen till avslagsbeslutet, utan även har tillgång till de informationskällor som legat till grund för fastställandet att det aktuella tredjelandet ska betraktas som ett säkert ursprungsland.

81 Beträffande den i artikel 46.3 i direktiv 2013/32 definierade omfattningen av rätten till ett effektivt rättsmedel, har EU-domstolen slagit fast att uttrycket ”se till att ett effektivt rättsmedel medför en full omprövning och prövning av det aktuella behovet av såväl de faktiska som de rättsliga omständigheterna”, ska tolkas så, att medlemsstaterna är skyldiga att enligt denna bestämmelse utforma sin nationella rätt på ett sådant sätt att handläggningen av de överklaganden som avses innefattar en domstolsprövning av samtliga faktiska och rättsliga omständigheter, vilka gör det möjligt för domstolen att göra en aktuell prövning av det enskilda fallet (dom av den 25 juli 2018, Alheto, C-585/16, EU:C:2018:584, punkt 110, och dom av den 4 oktober 2024, Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky, C-406/22, EU:C:2024:841, punkt 87).

82 Uttrycket ”det aktuella behovet” lyfter härvidlag fram skyldigheten för den aktuella domstolen att göra en bedömning som, i förekommande fall, beaktar nya omständigheter som har kommit fram efter antagandet av det överklagade beslutet (dom av den 25 juli 2018, Alheto, C-585/16, EU:C:2018:584, punkt 111, dom av den 29 juli 2019, Torubarov, C-556/17, EU:C:2019:626, punkt 52, och dom av den 4 oktober 2024, Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky, C-406/22, EU:C:2024:841, punkt 88).

83 Adjektivet ”full”, som anges i artikel 46.3 i direktiv 2013/32, bekräftar att domstolen är skyldig att pröva såväl de omständigheter som den beslutande myndigheten har beaktat eller borde ha beaktat, som de omständigheter som inträffat efter det att myndigheten har antagit sitt beslut (dom av den 25 juli 2018, Alheto, C-585/16, EU:C:2018:584, punkt 113, dom av den 29 juli 2019, Torubarov, C-556/17, EU:C:2019:626, punkt 52, och dom av den 4 oktober 2024, Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky, C-406/22, EU:C:2024:841, punkt 89).

84 Orden ”i förekommande fall” som ingår i satsdelen ”däribland, i förekommande fall, en prövning av behovet av internationellt skydd i enlighet med direktiv [2011/95]” visar att den fulla omprövning och den prövning av det aktuella behovet som det ankommer på domstolen att göra inte nödvändigtvis måste avse den materiella prövningen av behovet av internationellt skydd, och att den således får avse processuella aspekter av en ansökan om internationellt skydd (se, för ett liknande resonemang, dom av den 4 oktober 2024, Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky, C-406/22, EU:C:2024:841, punkterna 90 och 91 och där angiven rättspraxis).

85 Såsom framgår av den rättspraxis som det hänvisats till ovan i punkt 66 gäller i enlighet med artikel 46.3 i direktiv 2013/32, tolkad mot bakgrund av artikel 47 i stadgan att när en nationell domstol prövar ett överklagande av ett beslut angående en ansökan om internationellt skydd som prövats enligt det särskilda prövningsförfarande som anges ovan i punkt 48, ska den domstolen – vid den fulla omprövning och prövning av det aktuella behovet som ska göras enligt artikel 46.3 – på grundval av vad som framgår av handlingarna i målet och de uppgifter som kommit till dess kännedom under förfarandet vid den domstolen, lyfta frågan om ett åsidosättande av de materiella kriterierna för ett sådant fastställande, vilka anges i bilaga I till direktivet.

86 En förutsättning för att det ska kunna göras en effektiv domstolsprövning av de materiella kriterier som anges i bilaga I till direktiv 2013/32 är att domstolen kan få tillgång till de informationskällor på vilka den ansvariga nationella myndigheten har grundat sitt fastställande av att det aktuella tredjelandet ska betraktas som ett säkert ursprungsland. Kravet att domstolsprövningen ska vara effektiv innebär också att domstolen kan kontrollera huruvida fastställandet uppfyller de materiella kriterierna i bilaga I till direktivet, genom att beakta uppgifter som den själv har hämtat in, oavsett om dessa uppgifter kommer från offentliga källor eller från källor som domstolen har förelagt en av parterna att lägga fram – under förutsättning att domstolen har försäkrat sig om att uppgifterna är tillförlitliga och att parterna, i enlighet med kontradiktionsprincipen, haft möjlighet att yttra sig över dessa uppgifter.

87 Av detta följer att medlemsstaterna enligt artikel 46.3 i direktiv 2013/32 är skyldiga att utforma sin nationella rätt på ett sådant sätt att det garanteras en tillräcklig och lämplig tillgång till de informationskällor som de har grundat sig på för att fastställa säkra ursprungsländer. Denna tillgång ska göra det möjligt för en sökande av internationellt skydd som kommer från ett sådant land och en nationell domstol som prövar ett överklagande av ett beslut om en ansökan om internationellt skydd att på ett ändamålsenligt sätt skaffa sig kännedom om dessa informationskällor i enlighet med den rättspraxis som det erinrats om i punkt 78 ovan.

88 Mot bakgrund av det anförda ska fråga 2 och fråga 3 i respektive mål besvaras enligt följande. Artiklarna 36 och 37 samt artikel 46.3 i direktiv 2013/32, ska, mot bakgrund av artikel 47 i stadgan, tolkas på följande sätt:

– En medlemsstat som fastställer att ett tredjeland ska betraktas som ett säkert ursprungsland måste ge tillräcklig och lämplig tillgång till de informationskällor, i den mening som avses i artikel 37.3 i direktivet, på vilka detta fastställande grundar sig, som, för det första, ska göra det möjligt för den berörda sökanden av internationellt skydd som kommer från det landet att ta till vara sina rättigheter under bästa möjliga förutsättningar och, med kännedom om samtliga omständigheter, kunna avgöra huruvida det finns anledning att överklaga till behörig domstol samt, för det andra, ska göra det möjligt för den behöriga domstolen att kontrollera beslutet om ansökan om internationellt skydd.

– En nationell domstol som prövar ett överklagande av ett beslut om en ansökan om internationellt skydd som handlagts enligt det särskilda förfarande som är tillämpligt på ansökningar som lämnats in av sökande från tredjeländer som fastställts som säkra ursprungsländer får, när den – även indirekt – kontrollerar huruvida detta fastställande uppfyller de materiella kriterierna för ett sådant fastställande, vilka anges i bilaga I till direktivet, beakta uppgifter som den själv har hämtat in, under förutsättning att domstolen har försäkrat sig om att uppgifterna är tillförlitliga och att parterna, i enlighet med kontradiktionsprincipen, haft möjlighet att yttra sig över dessa uppgifter.

Fråga 4 i respektive mål

89 Det ska inledningsvis påpekas att fråga 4 i respektive mål inte avser den kontroll som den hänskjutande domstolen ska göra beträffande genomförandet av artikel 36.1 i direktiv 2013/32, i vilken det föreskrivs att presumtionen om tillräckligt skydd i ursprungslandet kan genombrytas när sökanden lägger fram allvarliga skäl hänförliga till hans eller hennes särskilda omständigheter. Frågorna avser endast den kontroll som den domstolen ska göra av själva fastställandet i enlighet med artikel 37 i direktivet av att det tredjeland som sökanden kommer från ska betraktas som ett säkert ursprungsland.

90 Under dessa omständigheter ska den hänskjutande domstolen anses ha ställt fråga 4 i respektive mål för att få klarhet i huruvida artikel 37 i direktiv 2013/32 ska tolkas så, att den utgör hinder för att en medlemsstat fastställer att ett tredjeland ska betraktas som ett säkert ursprungsland, när detta land inte – för vissa kategorier av personer – uppfyller de materiella kriterierna för ett sådant fastställande, vilka anges i bilaga I till direktivet.

91 Enligt EU-domstolens fasta praxis ska vid tolkningen av en unionsbestämmelse lydelsen beaktas, det sammanhang i vilket den förekommer och de mål som eftersträvas med de föreskrifter som bestämmelsen ingår i (dom av den 17 november 1983, Merck, 292/82, EU:C:1983:335, punkt 12, och dom av den 6 juli 2023, Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides (Flykting som har begått ett allvarligt brott), C-8/22, EU:C:2023:542, punkt 29).

92 För det första, vad beträffar lydelsen i artikel 37 i direktiv 2013/32 framgår det av rubriken till den artikeln att den avser nationellt fastställande av tredjeländer som säkra ursprungsländer. Det hänvisas på flera ställen i den bestämmelsen till orden ”länder” och ”tredjeländer”. Inget i den bestämmelsens ordalydelse tyder på att dessa ord, vid ett sådant fastställande, kan förstås så, att de endast syftar på en del av, vilken kan vara majoriteten av, befolkningen i det aktuella tredjelandet, med undantag för den övriga delen av befolkningen eller vissa kategorier av personer.

93 För det andra, vad beträffar det sammanhang i vilket artikel 37 i direktiv 2013/32 ingår, framgår det av den artikeln att medlemsstaterna får fastställa säkra ursprungsländer i enlighet med bilaga I till direktivet. I likhet med den artikelns ordalydelse går det inte av de kriterier som anges i bilagan att utläsa att det skulle stå medlemsstaterna fritt att fastställa att ett tredjeland ska betraktas som ett säkert ursprungsland, då de materiella kriterierna i nämnda bilaga I inte är uppfyllda för vissa kategorier av det landets befolkning.

94 Det är tvärtom så, att enligt nämnda bilagas ordalydelse är fastställandet av ett land som säkert ursprungsland avhängigt av att det framgår att det ”allmänt” och ”genomgående” inte förekommer någon förföljelse, tortyr eller omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning och inget hot på grund av urskillningslöst våld i situationer av internationell eller intern väpnad konflikt.

95 Det är riktigt att de olika språkversionerna av bilaga I till direktiv 2013/32 skiljer sig åt. Det är endast i den franska språkversionen av denna bilaga som adverbet ”enhetligen” används. I de övriga språkversionerna av denna bilaga, såsom den bulgariska språkversionen (”*за всеки отделен случай*”), den spanska språkversionen (”*sistemática*”), den tjeckiska språkversionen (”*soustavně*”), den danska språkversionen (”*til stadighed*”), den tyska språkversionen (”*durchgängig*”), den estniska språkversionen (”*järjekindlat*”), den grekiska språkversionen (”*μόνιμα*”), den engelska språkversionen (”*consistently*”), den kroatiska språkversionen (”*trajno*”), den italienska språkversionen (”*costantemente*”), den lettiska språkversionen (”*konsekventi*”), den lituaiska språkversionen (” *sistemingai*”), den ungerska språkversionen (”*következetesen*”), den maltetsiska språkversionen (”*konsistentement*”), den nederländska språkversionen (”*duurzame*”), den polska språkversionen (”*konsekwentnie*”), den portugisiska språkversionen (”*sistemático*”), den rumänska språkversionen (”*consecvent*”), den slovakiska språkversionen (”*sústavne*”), den slovenska språkversionen (”*redno*”), den finska språkversionen (”*jatkuvasti*”) och den svenska språkversionen (”genomgående”), används uttryck som motsvarar ”konstant”, ”systematiskt”, ”varaktigt”, ”fortgående” eller ”konsekvent”.

96 Bortser man från dessa semantiska skillnader hänvisar samtliga termer till begreppet ”oföränderlighet”. Med beaktande av det inte finns någon hänvisning i artikel 37 i direktiv 2013/32 eller i dess bilaga I till en del av befolkningen i det berörda tredjelandet, anges med dessa termer att kriterierna i bilagan ska vara uppfyllda med avseende på hela det berörda tredjelandets befolkning, för att det ska kunna fastställas att det landet är ett säkert ursprungsland. De ger således uttryck för unionslagstiftarens val att som ett villkor för att ett tredjeland ska kunna fastställas som ett säkert ursprungsland ska landet i fråga vara allmänt säkert för hela befolkningen och inte bara för delar av befolkningen.

97 För övrigt finns det inte, ens i ett land som i allmänhet är säkert för hela sin befolkning, någon absolut garanti för att varje individ är säker. Det är av detta skäl som unionslagstiftaren i artikel 36.1 i direktiv 2013/32, jämförd med skälen 40 och 42 i samma direktiv, har föreskrivit en möjlighet för sökande från ett land som betraktas som ett säkert ursprungsland att genombryta den motbevisbara presumtionen om tillräckligt skydd genom att lägga fram allvarliga skäl med hänsyn till vederbörandes särskilda omständigheter.

98 Beträffande det argument som bygger på artikel 24 i direktiv 2013/32, konstatera domstolen att den artikeln enligt sin rubrik avser ”[s]ökande i behov av särskilda förfarandegarantier” och den har inte något samband med fastställandet av ett tredjeland som ”säkert ursprungsland”, i den mening som avses i artikel 37 och bilaga I i direktivet.

99 Såsom har angetts i punkterna 48–51 ovan, innebär en medlemsstats fastställande av vissa tredjeländer som säkra ursprungsländer att det är möjligt för den staten att handlägga ansökningar om internationellt skydd från sökande från dessa tredjeländer enligt ett särskilt prövningsförfarande, som utgör ett undantag från det förfarande som tillämpas i allmänhet.

100 I detta hänseende skulle det innebära en utvidgning av tillämpningsområdet för det särskilda prövningsförfarandet om artikel 37 i direktiv 2013/32 tolkades så, att ett tredjeland kan fastställas som ett säkert ursprungsland trots att det inte – för vissa kategorier av personer – uppfyller de materiella kriterierna som anges i bilaga I till direktivet. En sådan tolkning finner inget stöd varken i ordalydelsen i artikel 37 eller i direktivet i dess helhet. Att medge en sådan möjlighet skulle därför överskrida den restriktiva tolkning som ska göras av undantagsbestämmelser (se, för ett liknande resonemang, dom av den 5 mars 2015, kommissionen/Luxemburg, C-502/13, EU:C:2015:143, punkt 61, och dom av den 8 februari 2024, Bundesrepublik Deutschland (Upptagning till prövning av en efterföljande ansökan), C-216/22, EU:C:2024:122, punkt 35 och där angiven rättspraxis).

101 För tredje, beträffande de mål som eftersträvas med direktiv 2013/32, erinrar domstolen om att det direktivet, bortsett från det övergripande målet att inrätta gemensamma förfaranderegler syftar särskilt till att, i enlighet med vad som anges i skäl 18, se till att handläggningen av ansökningar om internationellt genomförs ”så fort som möjligt, dock utan åsidosättande av kraven på att en adekvat och fullständig prövning utförs” (dom av den 25 juli 2018, Alheto, C-585/16, EU:C:2018:584, punkt 109, och dom av den 4 oktober 2024, Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky, C-406/22, EU:C:2024:841, punkt 78).

102 Mot denna bakgrund anges i skäl 20 i direktivet att medlemsstaterna, under klart angivna omständigheter, bland annat där det är sannolikt att en ansökan är ogrundad, bör kunna påskynda prövningen, särskilt genom att införa kortare men rimliga tidsfrister för vissa steg i förfarandet, utan att det påverkar en adekvat och fullständig prövning eller sökandens faktiska tillgång till de grundläggande principer och garantier som föreskrivs i detta direktiv (dom av den 4 oktober 2024, Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky, C-406/22, EU:C:2024:841, punkt 79).

103 Det är därför, såsom det har angetts i punkterna 48–51 ovan, som en medlemsstat får tillämpa ett särskilt prövningsförfarande enligt vilket det bland annat är möjligt att påskynda förfarandet för att pröva ansökningar om internationellt skydd som lämnats in av sökande från ett tredjeland som denna medlemsstat har fastställt som säkert ursprungsland (se, för ett liknande resonemang, dom av den 4 oktober 2024, Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky, C-406/22, EU:C:2024:841, punkt 80).

104 Eftersom unionslagstiftaren, såsom påpekats i punkt 101 ovan, genom direktiv 2013/32 söker se till att prövningen av ansökningar om internationellt skydd är både snabb och fullständig, ankommer det på unionslagstiftaren att – inom ramen för det utrymme för skönsmässig bedömning som denne har vad gäller att fastställa gemensamma förfaranden för beviljande och återkallande av internationellt skydd – vid fastställandet av kraven för medlemsstaternas fastställande av tredjeland som säkert ursprungsland göra en avvägning mellan dessa två mål (dom av den 4 oktober 2024, Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky, C-406/22, EU:C:2024:841, punkt 81).

105 Den omständigheten att unionslagstiftaren inte i detta direktiv har föreskrivit någon möjlighet för medlemsstaterna att utesluta vissa kategorier av personer vid ett sådant fastställande återspeglar denna avvägning och lagstiftarens val att prioritera en fullständig prövning av ansökningar om internationellt skydd som har lämnats in av sökande vars ursprungsland inte uppfyller de materiella kriterierna i bilaga I till direktivet med avseende på hela sin befolkning.

106 Enligt artikel 78 i förordning 2024/1348 upphör direktiv 2013/32 att gälla från och med den 12 juni 2026. Även om det i artikel 61.2 i den förordningen införs en sådan möjlighet, genom att det föreskrivs att ett tredjeland får fastställas som ett säkert ursprungsland både på unionsnivå och på nationell nivå med undantag för tydligt identifierbara kategorier av personer, är det unionslagstiftarens prerogativ att ompröva detta val genom att göra en ny intresseavvägning.

107 Domstolen konstaterar att det är på unionslagstiftaren som det ankommer att välja från och med vilket datum som en ny bestämmelse, såsom artikel 61.2 i förordning 2024/1348, ska tillämpas. Unionslagstiftaren har gjort detta val i punkterna 79.2 och 79.3 i den förordningen. Det står dessutom unionslagstiftaren fritt att ompröva detta val genom att ändra den sistnämnda bestämmelsen, vilket kommissionen har föreslagit. I kommissionens förslag av den 16 april 2025 förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av förordning 2024/1348 (COM(2025) 186 final) föreslås således i artikel 1.2 att artikel 79.2 och 79.3 i förordning 2024/1348 ska ändras bland annat för att tidigarelägga tillämpningen av artikel 61.2 i den sistnämnda förordningen.

108 Med beaktande av de krav som det erinrats om i punkterna 66 och 85 ovan och eftersom det är artikel 37 i direktiv 2013/32 och inte artikel 61.2 i förordning 2024/1348 som är tillämplig i de nationella målen, ankommer det på den hänskjutande domstolen att, i enlighet med artikel 46.3 i direktivet, jämförd med artikel 47 i stadgan, kontrollera huruvida – med avseende på hela Folkrepublikens Bangladeshs befolkning – fastställandet av detta tredjeland som ett säkert ursprungsland enligt artikel 2bis.1 i lagstiftningsdekret nr 25/2008, i dess lydelse enligt lagstiftningsdekret nr 158/2024, uppfyller de materiella kriterierna för ett sådant fastställande, vilka anges i bilaga I till nämnda direktiv. Den hänskjutande domstolen ska göra sin kontroll på grundval av vad som framgår av handlingarna i målet och de uppgifter som kommit till dess kännedom under förfarandet vid den domstolen.

109 Mot bakgrund av det anförda ska fråga 4 i respektive mål besvaras enligt följande. Artikel 37 i direktiv 2013/32 ska, jämförd med bilaga I till det direktivet, tolkas så, att den utgör hinder för att en medlemsstat fastställer att ett tredjeland ska betraktas som ett säkert ursprungsland, när detta land inte – för vissa kategorier av personer – uppfyller de materiella kriterierna för ett sådant fastställande, vilka anges i nämnda bilaga I.

Rättegångskostnader

110 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i det nationella målet utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den hänskjutande domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (stora avdelningen) följande:

1) **Artiklarna 36 och 37 samt artikel 46.3 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/32/EU av den 26 juni 2013 om gemensamma förfaranden för att bevilja och återkalla internationellt skydd, jämförda med artikel 47 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna**

   ska tolkas så,

   att de inte utgör hinder för att en medlemsstat, genom en lagstiftningsakt, fastställer vilka tredjeländer som ska betraktas som säkra ursprungsländer, under förutsättning att detta fastställande kan bli föremål för domstolskontroll av huruvida de materiella kriterierna för ett sådant fastställande, vilka anges i bilaga I till direktiv 2013/32, är uppfyllda, som kan utföras av alla nationella domstolar som prövar ett överklagande av ett beslut om att avslå en ansökan om internationellt skydd som handlagts enligt det särskilda förfarande som är tillämpligt på ansökningar som lämnats in av sökande från tredjeländer som fastställts som säkra ursprungsländer.

2) **Artiklarna 36 och 37 samt artikel 46.3 i direktiv 2013/32, jämförda med artikel 47 i stadgan om de grundläggande rättigheterna,**

   ska tolkas på följande sätt:

   – **En medlemsstat som fastställer att ett tredjeland ska betraktas som ett säkert ursprungsland måste ge tillräcklig och lämplig tillgång till de informationskällor, i den mening som avses i artikel 37.3 i direktivet, på vilka detta fastställande grundar sig, som, för det första, ska göra det möjligt för den berörda sökanden av internationellt skydd som kommer från det landet att ta till vara sina rättigheter under bästa möjliga förutsättningar och, med kännedom om samtliga omständigheter, kunna avgöra huruvida det finns anledning att överklaga till behörig domstol samt, för det andra, ska göra det möjligt för den behöriga domstolen att kontrollera beslutet om ansökan om internationellt skydd.**

   – **En nationell domstol som prövar ett överklagande av ett beslut om en ansökan om internationellt skydd som handlagts enligt det särskilda förfarande som är tillämpligt på ansökningar som lämnats in av sökande från tredjeländer som fastställts som säkra ursprungsländer får, när den – även indirekt – kontrollerar huruvida detta fastställande uppfyller de materiella kriterierna för ett sådant fastställande, vilka anges i bilaga I till direktivet, beakta uppgifter som den själv har hämtat in, under förutsättning att domstolen har försäkrat sig om att uppgifterna är tillförlitliga och att parterna, i enlighet med kontradiktionsprincipen, haft möjlighet att yttra sig över dessa uppgifter.**

3) **Artikel 37 i direktiv 2013/32, jämförd med bilaga I till det direktivet,**

   ska tolkas på följande sätt:

   Den bestämmelsen utgör hinder för att en medlemsstat fastställer att ett tredjeland ska betraktas som ett säkert ursprungsland, när detta land inte – för vissa kategorier av

personer – uppfyller de materiella kriterierna för ett sådant fastställande, vilka anges i bilaga I till direktivet.

Underskrifter